

Oponentský posudek na diplomovou práci Aldany Vlasákové *Epos Geser v kultuře národů Centrální Asie*
FF UK 2016, 52 str.

Aldana Vlasáková si pro svou diplomovou práci vybrala téma, o němž se badatelé o eposu Geser začali zajímat teprve v nedávné době – totiž skutečnost, že hrdina slavného eposu Geser je v různých oblastech a různých kontextech uctíván jako božstvo. Aldana se v práci zaměřuje na tři aspekty tohoto kultu: Uctívání Gesera jako božstva, rituály spojené s Geserem a votivní obrazy Gesera.

V první kapitole se autorka snaží představit epos o Geserovi obecně. Vzhledem ke stavu bádání o Geserovi, které dnes čítá desítky vědeckých prací z mnoha zemí a oblastí, k nimž stále přibývají další, je tento úkol takřka nemožný a bylo by vhodnější úvodní kapitolu omezit na informace, které úzce souvisejí se zvoleným tématem.

V kapitole „Od epického hrdiny po božstvo“ autorka nejprve shrnuje způsoby uctívání Gesera v Tibetu a vztah těchto kultů k dalším tibetským kultům a náboženským proudům. Dále zmiňuje mandžuský „přínos“ k uctívání Gesera, totiž ztotožnění Gesera s Guan-dim, jehož dokladem jsou především „Geserovy“ nebo „čínské“ chrámy Guan-diho.

Následující kapitola „Epos a rituál“ popisuje některé typy obřadů, které se vážou k eposu a jeho hrdinovi: Především samotný rituální charakter přednesu eposu a jeho různé projevy - rituální přípravu k recitaci, případy, kdy je text vypravěči „zjeven“ či kdy vypravěč je médiem božstva Gesera, typické příležitosti přednesu a představy o jeho účincích v různých oblastech. Dále autorka zmiňuje dva typy rituálů, v nichž Geser – božstvo hraje centrální úlohu: věštění s pomocí Gesera a *bsang* Geserovi.

Třetí kapitola „Obraz Gesera v rituálním buddhistickém umění“ popisuje ikonografii Gesera v (široce pojatém) tibetském a mongolském buddhismu. Zde se nabízí otázka, zda nazývat některá vyobrazení buddhistickými jen proto, že jsou uctívána v chrámech, jež se nazývají buddhistickými.

Následující kapitola přináší rozbor dosud nepublikovaného mongolského rituálního textu *bsang* ke Geserovi. Text sám je transkribován a přeložen v příloze. V komentáři se autorka soustředí kromě formálních aspektů textu na porovnání s obsahem různých textů eposu a výsledky srovnání jsou zajímavé.

Aldana si pro svou práci zvolila téma neobyčejně náročné na znalost jazyků (epos Geser má varianty tibetské, monguorské, čínské a varianty v několika mongolských dialektech) a na studium literatury a metodologii (existující množství publikací v několika světových jazycích, mongolštině a čínštině by bylo velmi těžké obsáhnout). Vzhledem k územní, tématické a metodologické šíři geserovského bádání bych pro další práci na tématu doporučovala jeho zásadní zúžení a prohloubení, neboť samotné téma Geserova kultu nabízí ještě další možnosti včetně terénního výzkumu (např. místní legendy a toponyma spojená s Geserem v mongolských oblastech). Podle mého názoru některé části, vážící se ke kultu Gesera jen volně (většina úvodu a např. exkurz o původu Gesera a jeho jména na str. 19) „ubírají“ místo hlavnímu tématu.

Práce Aldany Vlasákové se zabývá mimořádně zajímavým tématem a shrnuje mnoho důležitých poznatků. Pokud bylo cílem práce „představení vzniku a vývoje nábožensko-

mytologického kultu ... Gesera ... především u Mongolů a Tibetanů“ (str. 43), pak je třeba říci, že cíle bylo dosaženo, autorka zpracovala úctyhodné množství literatury v několika jazycích a prokázala skvělou znalost mongolštiny při překladu obtížného rituálního textu.

Práce je formálně dobře zpracovaná a přehledná, čtenář však místy naráží na poněkud nepřesné formulace, které jsou dané tím, že čeština není rodným jazykem autorky, a na některých místech zjevně chybí korektura češtiny. Tyto nedostatky lze však poměrně snadno napravit za pomoci rodného mluvčího. Přehlednosti by prospělo číslování kapitol.

Celkově práci považuji za přínosnou a splňující kritéria pro diplomovou práci a navrhuji k obhajobě a udělení titulu magistr.

Veronika Zikmundová